

Region Hovedstaden

Regionale løsninger på regionale udfordringer

Handlingsplan 2015-2016 for den regionale vækst- og udviklingsstrategi:
Copenhagen – hele Danmarks hovedstad

UDKAST

Indholdsfortegnelse

Regionale løsninger på regionale udfordringer	4
Effektiv og bæredygtig mobilitet	6
Fyrtårsprojekt: Grøn mobilitetsplanlægning	7
Kompetent arbejdskraft og internationalisering	8
Fyrtårsprojekt: Kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne frem mod 2020	9
Fyrtårsprojekt: Efterspørgselsstyret efteruddannelse af voksne	10
Sund vækst	11
Fyrtårsprojekt: Copenhagen Science Region	12
Fyrtårsprojekt: Copenhagen Healthtech Cluster	13
Grøn vækst	14
Fyrtårsprojekt: Klimatilpasning	15
Kreativ vækst	16
Fyrtårsprojekt: Flere kinesiske turister til Greater Copenhagen	17
Fyrtårsprojekt: Kommercialisering af de kreative erhverv	18
Smart vækst	19
Fyrtårsprojekt: Copenhagen wifi og tidssvarende mobil og bredbåndsdækning	20
Fyrtårsprojekt: Udvikling af fælles data-hub	21

Regionale løsninger på regionale udfordringer

Handlingsplanen for 2015-2016 skal omsætte Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi til konkrete resultater til gavn for borgere og virksomheder i hovedstadsregionen. Stormflod, forurening og trafik stopper ikke ved kommunegrænsen. Handlingsplanen præsenterer derfor 10 strategiske initiativer, hvor Region Hovedstaden går sammen med kommuner, vidensinstitutioner og erhvervsliv om at lave regionale løsninger på regionale udfordringer.

Region Hovedstaden vil i udmøntningen af den regionale vækst- og udviklingsstrategi arbejde på tværs af grænserne mellem kommuner, regioner og lande og skabe et samarbejde, hvor vi i hele Greater Copenhagen trækker i samme retning og bruger vores midler bedst muligt, så der skabes vækst, flere job og livskvalitet for regionens borgere.

Effektiv og bæredygtig mobilitet

Kompetent arbejdskraft og internationalisering

Sund vækst

Kreativ vækst

Grøn vækst

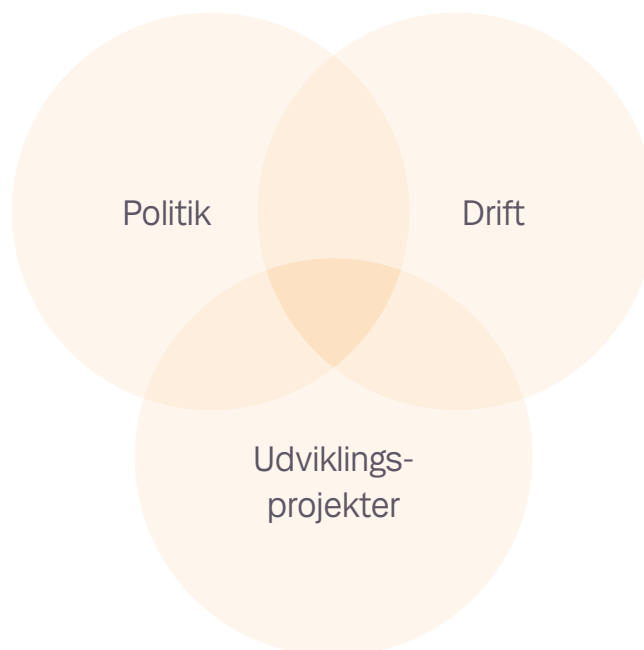
Smart vækst

Handlingsplanens opbygning

Handlingsplanen er bygget op på samme måde som den regionale vækst- og udviklingsstrategi med to rammevilkår og fire strategiske væksttemaer. Handlingsplanen beskriver under hvert rammevilkår og væksttema de første skridt til, hvordan Region Hovedstaden sammen med kommuner, vidensinstitu-

tioner og erhvervsliv vil adressere de udfordringer, målsætninger og investeringer, som udpeges i den regionale vækst- og udviklingsstrategi. Målsætninger og investeringer som tilsammen bidrager til at realisere visionen om at skabe en grøn og innovativ metropol med høj vækst og livskvalitet.

For at realisere målsætningerne i den regionale vækst- og udviklingsstrategi, kræver det et helhedssyn, hvor vi sammentænker politik, drift og udviklingsprojekter.

Fyrtårnsprojekter

Under hvert rammevilkår og vækstvilkår er der angivet fælles udviklingsprojekter på tværs af kommuner, region, erhvervsliv, vidensinstitutioner og organisationer. Vi kalder det fyrtårnsprojekter.

Samarbejdet om fyrtårnsprojekterne bygger på et fælles ønske mellem kommuner og region om at skabe en ny måde at udvikle initiativer på, hvor parterne inddrager hinanden fra begyndelsen og udvikler fælles strategiske projekter sammen.

Kommuner og region er enige om 10 fælles fyrtårnsprojekter, der i første omgang skal fokuseres på. Fælles for dem er, at de har en bred kommunal opbakning, har fokus på regionale udfordringer, der kalder på regionale løsninger, og de bygger videre på og skaber synergi med eksisterende indsatser.

Regionsrådet godkender med denne handlingsplan, at der arbejdes videre med de 10 fyrtårnsprojekter. Beskrivelserne fungerer som en overordnet ramme for projekterne, som udfoldes sammen med deltagerne i en åben proces, hvor der kan komme flere deltagere til. Næste skridt er, at de endelige projektbeskrivelser lægges frem til bevilling i regionsrådet og hos de medvirkende parter.

Fyrtårnsprojekterne står ikke alene. Under hvert rammevilkår og væksttema beskrives, hvordan vi gennem politik, drift og udviklingsprojekter vil sætte handling bag ordene i den regionale vækst- og udviklingsstrategi.

Opfølgning på handlingsplanen

Region Hovedstaden vil følge fremdriften i fyrtårnsprojekterne og regionsrådet vil blive forelagt en årlig status for at sikre, at projekterne giver reelle resultater.

Derudover laves der med regionens vækstbarometer en løbende måling af virksomhedernes forventninger til og vilkår for vækst. Det gør vi, fordi virksomhedernes viden er essentiel, når vi laver erhvervspolitiske prioriteringer og planlægger, hvordan vi bedst muligt understøtter erhvervslivets indsats for at skabe vækst og arbejdspladser.

Sådan sætter vi handling bag ordene

Der skal sættes en ambitiøs politisk dagsorden

For mange strategier på statsligt, regionalt og kommunalt niveau giver mangel på fokus og uklare prioriteringer. Med den regionale vækst- og udviklingsstrategi sættes rammen for et stærkt fælles politisk fokus for alle aktører i hovedstadsregionen. Vi vil i Greater Copenhagen-samarbejdet fortsætte arbejdet med at skabe fælles regionalt fodslag og klare prioriteringer.

Udvikling og innovation skal integreres i driften

Region Hovedstaden, kommuner og øvrige parter skal skabe vækst og udvikling på de områder, som vi hver især har driftsansvar for. For eksempel på hospitalerne, hvor grøn omstilling, innovation og øget sundhed kan støttes gennem offentlige indkøb. Region Hovedstaden alene bruger godt 15 milliarder kr. årligt på indkøb.

Der skal igangsættes strategiske udviklingsprojekter

Det kræver fælles bidrag fra kommuner, stat, EU's strukturfonde, Interreg og andre fonde for at lave de nødvendige investeringer, der skal realisere den regionale vækst- og udviklingsstrategi. Region Hovedstaden går foran ved i budget 2015-2018 at afsætte en pulje på 160 millioner kr. til at igangsætte fælles udviklingsprojekter med kommuner og øvrige aktører. Derudover råder Region Hovedstaden og Vækstforum Hovedstaden over cirka 300 millioner kr. i erhvervsfremmedler over de næste 3 år. For yderligere information om ansøgning til Vækstforum se www.regionh.dk/Vaekstforum/stoette-til-projekter.

Effektiv og bæredygtig mobilitet

Alle i regionen, både borgere, studerende og virksomheder, er afhængige af en velfungerende og veludbygget infrastruktur og et effektivt kollektivt trafiksystem. Det skal være let at komme til og fra Greater Copenhagen, og det skal være let at komme rundt i regionen. Med forbedringer af den kollektive transport, herunder rejsetid, styrkelse af lufthavnen som regionalt krydspunkt, bedre og nye veje og flere cykelstier bidrager vi til at mindske trængsel og fremmer en bæredygtig udvikling. Og smarte, intelligente og grønne løsninger til transportsektoren giver både borgerne højere livskvalitet og virksomhederne mulighed for at vokse og skabe nye job.

Sådan sætter vi handling bag ordene

Mobilitet og sammenhæng på tværs af regionen

Regionen Hovedstaden arbejder for at skabe en stærk og sammenhængende infrastruktur. Det indebærer blandt andet at forbedre de trafikale sammenhænge i Nordsjælland mellem baner, stationer og hospitaler og få etableret et net af sammenhængende letbaner og hurtigbusser i Storkøbenhavn. Derfor medfinansierer Region Hovedstaden blandt andet Transport- og Bygningsministeriets analyse af, hvordan det kan skabes et sammenhængende transportnet.

I dag hænger de forskellige former for kollektiv trafik ikke ordentligt sammen. Derfor arbejder Region Hovedstaden for, at der etableres én politisk ledelse, der har ansvaret for hele den kollektive trafik i Greater Copenhagen. Det gælder busser, lokalbaner, metro, S-tog, letbane, kystbane og øvrige regionale tog. Sammen med blandt andet kommunerne igangsætter Region Hovedstaden også et fyrtårnsprojekt om Grøn mobilitetsplanlægning. Se beskrivelsen på næste side.

Indkøb af kollektiv trafik

Regionen Hovedstaden er Danmarks næststørste indkøber af offentlig trafik. Blandt andet er Region Hovedstaden med-ejer af Trafikselskabet Movia og af Hovedstadens Letbane. Årligt afsættes omkring en halv milliard kr. til kollektiv transport.

Mindre forurening

Region Hovedstaden arbejder for at fremme en grøn og innovativ region med mindre CO₂-udledning. Målet er, at transportsektoren skal være helt fri for fossile brændstoffer i 2050. Derfor udvides arbejdet med elbiler til også at omfatte grønne busser og en bred indsats for at fremme grønne drivmidler. Derudover fortsættes investeringen i cykling som transportform gennem det fælles kommunale og regionale supercykelsti-sekretariat.

International tilgængelighed

Virksomhedernes adgang til markeder og arbejdskraft afhænger blandt andet af lufthavnens kapacitet som internationalt knudepunkt. Region Hovedstaden medfinansierer arbejdet i "Copenhagen Connected", der tiltrækker flere flyruter til Københavns Lufthavn. Regionen er således med til at understøtte lufthavnens vækstplan, "Expanding Copenhagen", som har som målsætning at fordoble passagertallet fra cirka 25 millioner passagerer i dag til 40 millioner passagerer om året i 2030.

Fyrtårnsprojekt

Grøn mobilitetsplanlægning

Projektet skal skabe effektiv og bæredygtig mobilitet, så Greater Copenhagen opnår størst mulig mobilitet for mindst mulig CO₂-udledning. Flere miljøvenlige busser og elbiler og flere borgere, der kører sammen eller tager cyklen, er vejen til at reducere både trængsel og CO₂-udledning. Samtidig skal der skabes sammenhæng for pendlere på tværs af transportformer og trafiksselskaber. Det er en regional udfordring, der kræver samarbejde, og derfor er de største virksomheder, kommuner, regioner, trafiksselskaber og vidensinstitutioner gået sammen om at styrke grøn mobilitetsplanlægning.

Elementer i initiativet

- Udvikle og udrulle en mere sammenhængende og bæredygtig transport gennem et netværk af 100 af de største private og offentlige virksomheder i Greater Copenhagen. Netværket skal blandt andet sætte fokus på:
  - bedre mobilitetsløsninger via ny teknologi
  - påvirke transportvalg
  - optimerede varetransporter
  - guide til virksomheder
  - Understøtte nye markeder og ensartet adgang til nye løsninger som eksempelvis pendlercykler
- Samarbejde på tværs af kommuner i Greater Copenhagen om at bruge mobilitetsplanlægning til at optimere byplanlægning og byudvikling
- Samarbejde med vidensinstitutioner om at evaluere tiltag og udvikle et prioriteringskatalog, der kan tjene som beslutningsgrundlag for eksempelvis virksomheder, når de skal vælge mellem mulige tiltag

Initiativet bygger videre på

- Det tværkommunale mobilitetsprojekt, Formel M, som havde fokus på samarbejde med virksomhedsnetværk, kommunale arbejdspladser og offentlig planlægning
- Samarbejder inden for grøn mobilitet om Supercykelstier, Test en elcykel, cykelparkering ved busstoppesteder og Smart mobilitet i Ringbysamarbejdet
- Trafikstyrelsens nationale erhvervsnetværk

Kontakt

Pia Nielsen
Enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 51 27 46 64
pia.nielsen.06@regionh.dk

Anna Thormann
Programleder i Gate21
tlf: 43 68 34 44
anna.thormann@gate21.dk

Forventede effekter

- Cirka 10 procent af bilturene i pendlingen flyttes til kollektiv trafik, cykling, samkørsel og delebiler
- CO₂-udledningen fra transport til arbejdspladser reduceres med yderligere 6 procent
- Bedre pendlingsmuligheder sikrer virksomhederne et større rekrutteringsgrundlag
- Der skabes vækst i grønne mobilitetsløsninger, som efterspørges i hele verden

Nøgletal

75%

Vejtransport står for 75 procent af transportens CO₂-udledning

9,3 mio.

Regionens bilister spildte 9,3 millioner timer i trafikken i 2012, og tallet forventes at være fordoblet til 18,4 millioner timer i 2025

100

De 100 største virksomheder i Region Hovedstaden udgør 1/5 af arbejdspladserne og derfor en væsentlig andel af pendlingen i regionen

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Albertslund / Ballerup / Fredensborg / Furesø / Gladsaxe / Gribskov / Helsingør / Hillerød / Høje Taastrup / København

Derudover: Større virksomheder / vidensinstitutioner / Movia / andre transportudbydere / delebilsorganisationer / Copenhagen Electric / Supercykelstier / By- og pendlercykler / pendlerorganisationer / Trafikstyrelsen / Gate 21

Kompetent arbejdskraft og internationalisering

Kompetent arbejdskraft er afgørende for hovedstadsregionens vækst. Mangel på kompetent arbejdskraft er en barriere for at tiltrække investeringer og skabe nye arbejdspladser. Der er derfor behov for, at alle borgere i hovedstadsregionen uddannes med kompetencer, der giver gode karrieremuligheder, og som giver virksomhederne mulighed for at rekruttere den arbejdskraft, de mangler. Der skal uddannes højt kvalificerede unge og voksne med de rette vækstkritiske kompetencer, og det skal være nemt og interessant for udenlandske talenter og medarbejdere at bosætte sig i Greater Copenhagen. Det kræver et bredt regionalt samarbejde mellem kommuner, vidensinstitutioner, erhvervsliv og arbejdsmarkedets parter.

Sådan sætter vi handling bag ordene

Adgang til kvalificeret arbejdskraft

Region Hovedstaden vil, både som virksomhed og som regional aktør, gå forrest for at sikre flere dygtige faglærte. Region Hovedstaden har derfor etableret en regional praktikpladsenhed, en regional ungeenhed samt en række udviklingsprojekter, der til sammen skal gøre erhvervsuddannelserne til et attraktivt førstevalg blandt de unge. Der igangsættes et fyrtårnsprojekt, hvor blandt andet kommunerne og Region Hovedstaden i fællesskab vil løfte kvaliteten af erhvervsuddannelserne. Se beskrivelsen på næste side.

Efterspørgselsstyret efteruddannelse af voksne

De næste 10 år investeres godt 200 milliarder kr. i store infrastrukturprojekter i Danmark. For at imødekomme efterspørgslen på arbejdskraft har kommuner og Region Hovedstaden aftalt et fælles fyrtårnsprojekt, der sikrer en efterspørgselsstyret efteruddannelse af voksne, så der er hænder nok til de mange byggerier. Se beskrivelsen på side 10.

Internationalisering af små og mellemstore virksomheder

Region Hovedstaden har sammen med Region Sjælland igangsat et projekt for at internationalisere Greater Copenhagen's små og mellemstore virksomheder. De to regionale væksthuse er operatører på projektet, som skal hjælpe virksomheder, der har ambitioner om at øge deres eksport. Projektet er støttet med 10 millioner kr. af Region Hovedstaden.

For at regionens virksomheder kan få del i det voksende kinesiske marked har Region Hovedstaden indgået aftaler med den kinesiske provins, Jiangsu, om at samarbejde om oprensning af jordforurening, innovation inden for sundheds- og velfærdsteknologi og hospitalssamarbejde.

Tiltrækning af internationale talenter

For at imødegå virksomhedernes mangel på arbejdskraft arbejder hovedstadens erhvervsfremmeaktør, Copenhagen Capacity, for at tiltrække og fastholde de internationale talenter. Desuden arbejder Region Hovedstaden sammen med de andre regioner og kommuner i Greater Copenhagen-samarbejdet om at nedbryde grænsehindringer i forhold til at bo, arbejde og studere på tværs af Øresund.

Fyrtårsprojekt

Kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne

Projektet bidrager til, at flere vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse og opnår kompetencer, som erhvervslivet efterspørger. I dag får for få unge i hovedstadsregionen en erhvervsuddannelse og risikerer dermed at få svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Nye tværgående samarbejder, styrkede uddannelser og uddannelsesmiljøer og målrettede praktikpladsindsatser skal blandt andet bidrage til mere kompetent faglært arbejdskraft. Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Region Hovedstaden, kommuner, uddannelses- og beskæftigelsesaktører.

Elementer i initiativet

- Kendskabet til erhvervsuddannelserne i grundskolen øges gennem styrket samarbejde på tværs af grundskoler, ungdommens uddannelsesvejledning og erhvervsuddannelser
- Motivere og kvalificere unge mellem 15 og 30 år til uddannelse ved at nytænke og gennemføre praksisnær kompetenceudvikling af unge og voksne, gerne tilknyttet en virksomhed
- Øge praktikpladser og match gennem eksempelvis målrettede kampagner, test af praktikpladsformer og priskonkurrencer
- Styrke uddannelsesmiljøer og forbedre udbud af erhvervsuddannelser, blandt andet ved etablering af campus og nye uddannelsesforløb på tværs af ungdomsuddannelser
- Sikre en kompetent arbejdsstyrke ved at udvikle uddannelserne i dialog med erhvervslivet, så de studerende tilegner sig kompetencer, der er kritiske for vækst

Initiativet bygger videre på

- Den regionale praktikpladsenhed: En målrettet, koordineret praktikpladsopsøgende indsats
- Strategiske regionale udviklingsprojekter såsom Next EUD, Copenhagen Skills, Upgrade og Fra ufaglært til faglært på rekordtid, der har udviklet og synliggjort erhvervsuddannelse som et attraktivt uddannelsesstilbud for unge og voksne
- MITCampus – uddannelses- og virksomhedsmiljø samt Way2go

Kontakt

Carsten Krabbe
Enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 60 25 59 02
carsten.krabbe@regionh.dk

Birgitte Degnegaard
Chefkonsulent i Center for
Regional Udvikling
tlf: 21 34 33 71
birgitte.degnegaard@regionh.dk

Forventede effekter

- 25 procent af en ungdomsårgang vælger en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i regionen som gennemsnit
- Flere unge er uddannelses- og jobparate, så virksomhederne i regionen i højere grad får adgang til kompetente faglærte
- Andelen af 18-29-årige, der ikke har en erhvervskompetencegivende uddannelse, er faldet med 20 procent i 2020

Nøgletal

14%

14 procent af en ungdoms-
årgangs elever vælger i dag
en erhvervsuddannelse i
hovedstadsregionen
direkte efter grundskolen

30.000

Cirka 30.000 unge i Region
Hovedstaden mellem 15
og 30 år har hverken en
erhvervskompetencegivende
uddannelse eller er i job

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Albertslund / Ballerup / Frederikssund (via Frederikssund Erhverv) / Glostrup / Gribskov / Helsingør / Ishøj / København / Vallensbæk
Derudover: Region Hovedstaden / erhvervsskoler / arbejdsmarkedets parter / faglige udvalg / grundskoler / Ungdommens Uddannelsesvejledning / Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering / Uddannelsesforum og Hovedstadens Rekrutteringsservice / Regionale arbejdsmarkedsråd

Skånske og Sjællandske samarbejdspartnere afsøges

Fyrtårnsprojekt

Efterspørgselsstyret

efteruddannelse af voksne

Projektet skal styrke koordineringen af efteruddannelsesindsatsen for at imødekomme den store efterspørgsel på arbejdskraft i de kommende 10 år, hvor der investeres godt 200 milliarder kr. i store infrastrukturprojekter i Danmark. I Region Hovedstaden vil behovet for arbejdskraft fra næste år være på 5.000 til bygge- og anlægsaktiviteterne. Allerede i dag er der mangel på kvalificeret arbejdskraft til sektoren og de afledte erhverv. Projektet gennemføres i et samarbejde mellem Region Hovedstaden, kommuner, uddannelses- og beskæftigelsesaktører.

Elementer i initiativet

Der er to hovedspor i initiativet:

- Etablering af uddannelseshold med ledige og beskæftigede koordineret på tværs af kommunerne i regionen. Dette gøres i første omgang inden for bygge- og anlæg og chaufførområdet. Første skridt er metode og redskabsudvikling, og projektet udvides efterfølgende med flere brancher med afledte arbejdskraftsbehov og øvrige brancher med vækst eller vækstpotentiale
- Der udvikles ensartede og fælles praksisnære arbejdsredskaber, eksempelvis kompetencekort og tidslinjeskemaer til at understøtte jobcentrenes arbejde med ledige

Initiativet bygger videre på

- Analyser og aktiviteter i forbindelse med de kommende års infrastrukturprojekter og øvrige behovsanalyser
- Samarbejdet mellem kommuner om etablering af uddannelseshold med deltagere fra flere kommuner
- Byggepakker og Anlægspakker udviklet i samarbejde med Dansk Byggeri og Fagligt Fælles Forbund (3F)
- Erfaringer fra Hovedstadens Rekrutteringsservice og Uddannelsesforum København og Nordsjælland
- Etablerede netværk for den virksomhedsrettede indsats mellem jobcentrene

Kontakt

Pernille Kjeldgård
Chef for Borgerservice
og Beskæftigelse,
Halsnæs Kommune
tlf: 27 13 53 27
pekje@halsnaes.dk

Birgitte Degnegaard
Chefkonsulent i Center for
Regional Udvikling
tlf: 21 34 33 71
birgitte.degnaard@regionh.dk

Forventede effekter

- I 2017 indgår 70 procent af jobcentrene i regionen i samarbejdet
- Der gennemføres årligt 1000 uddannelsesforløb i samarbejde med virksomhederne
- Rekruttering af arbejdskraft fungerer mere smidigt, fordi der er etableret et forpligtende samarbejde på tværs af uddannelsesinstitutioner, jobcentre, rekrutterings- og erhvervsfremmeaktører

Nøgletal

8.000

Der vil mangle 8.000 faglærte i Region Hovedstaden i 2020, især inden for handel, service, jern og metal

5.000

Fra 2016 er der behov for cirka 5.000 alene til bygge- og anlægsaktiviteterne i regionen

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Albertslund / Bornholm / Furesø / Gentofte / Halsnæs / København

Derudover: De 27 jobcentre i hovedstadsregionen / relevante skoler / Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering / Region Hovedstaden / arbejdsmarkedets parter

Sund vækst

Greater Copenhagen har i dag en international styrkeposition inden for sund vækst. Der er et effektivt offentligt sundhedsvæsen baseret på fri og lige adgang for alle, vidensinstitutioner i verdensklasse og en internationalt stærk tilknyttet erhvervsklynge, som skaber vækst, arbejdspladser og nye produkter, der er grundlaget for fremtidens behandlinger. Styrkepositionen bygger på en stærk tradition for samarbejde mellem den offentlige sundhedssektor, virksomheder og vidensinstitutioner.

Men styrkepositionen er udfordret. Sundhedssektoren er under pres for at levere højere produktivitet og flere og bedre ydelser for de samme penge. Samtidig med at andre lande og storbymetropoler satser store summer på forskning og tiltrækning af talenter, virksomheder og investeringer. Fælles satsninger på en række områder er derfor nødvendige for at styrke vores position inden for sund vækst.

Sådan sætter vi handling bag ordene

Offentlig-privat innovation

Kommuner og Region Hovedstaden har aftalt, at Copenhagen Healthtech Cluster er ét af 10 fælles fyrtårnsprojekter. Copenhagen Healthtech Cluster samler aktører fra hospitalsvæsenet, ældre- og socialområdet samt vidensinstitutioner om at tilbyde virksomheder de bedste betingelser for at udvikle, teste og kommercialisere sundheds- og velfærdsløsninger. Se beskrivelsen på side 13.

Viden og talent

Kommuner og Region Hovedstaden har aftalt, at Copenhagen Science Region er ét af de fælles fyrtårnsprojekter. Copenhagen Science Region er et tværgående initiativ, der udover sund vækst også vedrører grøn vækst og smart vækst. Initiativet skal styrke videnmiljøerne og tiltrække udenlandske talenter og investeringer. Se beskrivelsen på side 12.

Nye banebrydende forskningsanlæg

Region Hovedstaden har sammen med blandt andet universiteter og Region Skåne igangsat et Interreg-projekt til 150 millioner kr., der skal nedbryde grænsehindringer og forberede universiteter og virksomheder til at anvende de kommende forskningsanlæg European Spallation Source (ESS) og Max IV.

Greater Copenhagen skal være førende i EU på sund aldring

Region Hovedstaden vil placere Greater Copenhagen centralt i det nye EU-konsortium EIT Health, hvor førende europæiske universiteter og virksomheder blandt andet skal finde økonomisk bæredygtige løsninger på de demografiske udfordringer i Europa. EU-satsningen løber frem til 2022 og har et årligt budget på omkring 88 millioner euro.

Styrke iværksætteri og kommercialisering

Region Hovedstaden er i gang med at etablere et stærkt økosystem for iværksætteri gennem videreudvikling af samarbejdet om Copenhagen Spin-outs og innovations- og inkubatormiljøer mellem universiteter, hospitaler, investorer, forskerparker og virksomheder.

Fyrtårnsprojekt

Copenhagen Science Region

Projektet skal udvikle Greater Copenhagen som et internationalt knudepunkt for videnmiljøer inden for sund, smart og grøn vækst. Det skal styrke regionens videnmiljøer og tiltrække udenlandske talenter og investeringer. Samtidig skal de fælles satsninger sikre udvikling af excellente miljøer, hvor forskere, virksomheder og studerende samarbejder og stiller viden, erfaring og faciliteter til rådighed i fælles forsknings- og innovationsprojekter. Målet er at udvikle ny teknologi, nye produkter og behandlingsmetoder. Copenhagen Science Region etableres i et samarbejde mellem region, kommuner, universiteter, øvrige vidensinstitutioner, videnbyer, erhvervsliv og erhvervs- og brancheorganisationer.

Elementer i initiativet

- Fælles målrettet branding og synliggørelse af Copenhagen Science Region og resultaterne fra Copenhagen Science City for at få størst mulig effekt både nationalt og internationalt
- Identifikation af udfordringer, muligheder og behov for fysisk videreudvikling af videnbyer og øvrige stærke videnmiljøer i regionen. Herunder etablering af nødvendig infrastruktur og fysiske rammer, der understøtter at forskere, studerende og erhvervsfolk mødes og samarbejder
- Udvikling af fælles strategiske satsninger og konkrete samarbejder inden for forskning, innovation, uddannelse og entreprenørskab indenfor sund, grøn eller smart vækst

Initiativet bygger videre på

Initiativet bygger videre på en række stærke samarbejdsrelationer med kommuner, universiteter, vidensinstitutioner og erhvervsliv inden for blandt andet:

- Forskning i sundhedsteknologi via tværsektorielt forskningscenter for sundhedsteknolog
- Tiltrækning af udenlandske talenter og investeringer
- Udvikling af videnbydelen Copenhagen Science City, Lyngby-Taarbæk Videnby, Frederiksberg Videnby og øvrige videnmiljøer som for eksempel Ballerup Campus og Favrholm i Hillerød

Kontakt

Jesper Allerup
enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 38 66 69 29
jesper.allerup@regionh.dk

Karin Jørgensen
chefkonsulent i Center for
Regional Udvikling
tlf: 40 31 72 69
karin.jorgensen@regionh.dk

Forventede effekter

- Antallet af udstedte patenter er øget med 5 procent årligt inden 2025
- Der er tiltrukket 40 nye internationale topforskere inden 2025
- Forskerstillinger efter ph.d. uddannelsen er steget med 5 procent inden 2025
- Stigning i hjemtagne eksterne forskningsmidler på 3 procent årligt frem mod 2025

Nøgletal

14.000

I Greater Copenhagen er der samlet 12 universiteter, 6 universitetshospitaler, 14.000 forskere og 160.000 studerende

50 mia.

Der forskes og udvikles for cirka 50 milliarder kr. årligt i regionen

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Ballerup / Hillerød / København / Lyngby-Taarbæk

Derudover: viden- og uddannelsesinstitutioner / videnbyer / forskerparker / erhvervsliv / SMV'er / offentlige parter / erhvervs- og interesseorganisationer / højteknologiske innovationsnetværk

Fyrtårnsprojekt

Copenhagen Healthtech Cluster (CHC)

Projektet skal gøre Greater Copenhagen til et internationalt knudepunkt for udvikling af sundheds- og velfærdsløsninger i 2025. Copenhagen Healthtech Cluster samler aktører fra hospitalsvæsenet, ældre- og socialområdet og forskningsmiljøer om at tilbyde virksomheder de bedste betingelser for at udvikle, teste og kommercialisere sundheds- og velfærdsløsninger, som kan øge livskvaliteten for borgerne og skabe job og vækst i Greater Copenhagen.

Elementer i initiativet

- Identificere og igangsætte konkrete sund vækst muligheder med henblik på at udvikle, implementere og udbrede nye løsninger, der bistår hospitaler og kommunal social- og ældrepleje med at sikre borgerne bedre sundhed ved at:
  - Reducere behandlingsfejl
  - Forebygge indlæggelser
  - Sikre hurtig tilbagevenden til eget hjem og liv
  - Mobilisere borgernes egne ressourcer
- Facilitere samarbejder mellem hospitaler, social- og ældrepleje og virksomheder, ved at:
  - Drive en systematisk dialog mellem virksomheder, hospitaler og kommuner om konkrete sund vækst muligheder
  - Støtte etablering af specialiserede testmiljøer og forretningsudvikle eksisterende udviklings- og testlabs
  - Udvikle en borgercentreret sund vækst dataplatform

Initiativet bygger videre på

- Pilotprojekt i 2014 samt CHC's opstartsår i 2015 med deltagelse af Region Hovedstaden, Københavns Kommune, Væksthus Hovedstadsregionen, DTU, Københavns Universitet, en række virksomheder, samarbejdspartnere og Copenhagen Capacity
- Der samarbejdes løbende med øvrige initiativer såsom den nationale klynge Welfare Tech og kvalitetsfundsbyggerierne

Kontakt

Thomas Hammer-Jakobsen
Direktør for
CHC-sekretariatet
tlf: 61 19 37 31
thj@copcap.com

Jesper Allerup
Enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 38 66 69 29
jesper.allerup@regionh.dk

Forventede effekter

- I perioden 2016-2018 vil CHC initiere 9-12 konkrete sund vækst muligheder. De konkrete sund vækst muligheder bidrager til følgende effekter:
  - 10 procents stigning i beskæftigelsen i 2025 inden for sund vækst
  - Antallet af offentlig-private samarbejder om test af løsninger inden for ny sundheds- og velfærdsteknologi er steget med 50 procent i 2025

Nøgletal

63.500

I 2014 blev der på landsplan gennemført 63.500 forebyggelige indlæggelser af ældre. Nye løsninger kan reducere antallet af indlæggelser

182.600

I 2014 var der 182.600 utilsigtede hændelser i den danske hospitals- og plejesektor. Nye løsninger kan reducere behandlingsfejl

55.000

I 2014 blev der på landsplan gennemført 55.000 forebyggelige genindlæggelser. Nye løsninger kan reducere antallet af genindlæggelser

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Albertslund / Allerød / Ballerup / Fredensborg / Frederiksberg / Frederikssund / Furesø / Gentofte / Gladsaxe / Hillerød / Helsingør / Høje Taastrup / København / Vallensbæk

Derudover: Regioner / hospitaler / danske og udenlandske virksomheder / Københavns Universitet / DTU / CBS / Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter / øvrige vækst-, klynge- og innovationsaktører inden for sundheds- og velfærdsområdet

Grøn vækst

I 2050 vil hovedstadsregionen være verdens første metropolregion med et fossilfrit energi- og transportsystem. Greater Copenhagen har allerede en unik international styrkeposition som foregangsregion inden for grøn omstilling. Regionens virksomheder og universiteter skal fortsat være førende i udviklingen af grønne løsninger, der skaber jobs, vækst og øget livskvalitet.

Det kræver både en sammenhængende strategisk indsats og en sammenhængende klimaplan, hvis det skal lykkes at nå målet, ligesom der er behov for flere tværgående regionale og kommunale investeringer i CO₂-reduktion og klimatilpasning. Det giver både positive effekter i forhold til klimaforandringer og skaber arbejdspladser, når nye teknologier og processer skal udvikles. Region Hovedstaden vil, både som en regional aktør og via egen hospitalsvirksomhed, gå forrest og investere i at skabe et fossilfrit energi- og transportsystem i 2050.

Sådan sætter vi handling bag ordene

Regional klimaplan

Region Hovedstaden, kommuner og forsyningsselskaber har med projektet Energi på Tværs forpligtet sig til en fælles vision og besluttet en række indsatsområder, der skal føre til, at hovedstadsregionens el- og varmeforsyning er fossilfri i 2035, og at transportsektoren er fossilfri i 2050. For at understøtte omstillingen har regionen taget initiativ til at udarbejde en regional klimaplan, der skal danne beslutningsgrundlag for konkrete initiativer, der bidrager til at energi- og transportsystemet i hovedstadsregionen omkostningseffektivt omstilles til vedvarende energi.

Klimatilpasning

Kommuner og Region Hovedstaden har aftalt, at klimatilpasning er ét af de fælles fyrtårnsprojekter. Region Hovedstaden vil sammen med kommuner, forsyninger, virksomheder og vidensinstitutioner gå forrest i arbejdet for at sikre, at Greater Copenhagen bliver klimatilpasset for at beskytte borgerne og virksomhedernes investeringer. Se beskrivelsen på side 15.

Ren jord, rent vand og råstoffer

Region Hovedstaden investerer årligt cirka 140 millioner kr. på at sikre ren jord, rent vand og råstoffer til borgere og virksomheder. Ren jord og rent vand er med til at skabe en grøn region med gode livsvilkår for borgerne.

Udnyttelse af potentialet omkring letbanen

Den kommende letbane langs Ring 3 vil få stor betydning for udviklingen i kommunerne rundt om København og for hele Greater Copenhagen. Regionsrådet har derfor afsat 10 millioner kr. til at styrke samarbejdet med kommunerne om at skabe en bæredygtig og dynamisk by- og erhvervsudvikling omkring letbanen samt til at tiltrække investeringer lokalt og regionalt.

Energi og ressourceeffektivisering på regionens hospitaler

Region Hovedstaden vil gå foran med egen hospitalsvirksomhed og bidrage til den grønne omstilling. Der er derfor lavet en strategi for at nedbringe CO₂-udledning fra regionens hospitaler og virksomheder, der hvor muligheden er størst nemlig indenfor energi, transport og affaldsressourcer.

Fyrtårnsprojekt

Klimatilpasning

Projektet skal sikre, at hovedstadsregionen er internationalt bredt anerkendt som en klimaberedt region i 2025. Klimatilpasning er afgørende for at beskytte regionens bygninger, infrastruktur og rekreative arealer, blandt andet de attraktive kyster, der har værdi i forhold til turisme, bosætning og livskvalitet. Dertil rummer området et enormt vækst- og innovationspotentiale for nye teknologier og løsninger, der kan realiseres gennem øget markedsgørelse og eksport. Skybrud, stormflod og øgede mængder regnvand kender ikke til kommunegrænser. Derfor samarbejder kommuner, forsyninger og andre aktører i initiativet om i fællesskab at udvikle regionale løsninger med blandt andet etablering af en regional task force og en effektiv beredskabsindsats.

Elementer i initiativet

- Etablering af Task Force for klimatilpasning, som skal give kommuner og region kompetencer til at gå fra plan til handling. Task Force skal også medvirke til tværgående koordinering, formidling og match-making. Endelig skal Task Force også igangsætte for-projekter med innovative klimatilpasningsløsninger
- Etablering af Living Lab – en platform for innovativ udvikling og koordinering af efterspørgsel efter løsninger på tværs af kommuner og forsyningsselskaber. Living Lab vil samtidig være et Internationalt showroom for løsninger i fuld skala
- Etablering af et effektivt og koordineret beredskab på tværs af kommuner, forsyninger, beredskaber og øvrige aktører
- Analyse af kyst- og stormflodssikring, som blandt andet skal belyse de økonomiske potentialer ved en bedre regional kyst- og stormflodssikring
- Igangsættelse af konkrete tværgående demonstrationsprojekter, herunder projektet "Nordkystens fremtid" om kystsikring på nordkysten
- Ansøgning om EU-midler til et storskala demonstrationsprojekt om naturbaseret klimatilpasning

Initiativet bygger videre på

- Erfaring fra formaliserede samarbejder mellem kommuner og vandselskaber i hovedstadsregionen, herunder KLIKOVAND, Regnvandsforum, DOLL-projektet, Harrestrup Å-projektet samt miljøtjenesten i Københavns Kommune

Kontakt

Camilla Lønborg
Enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 20 56 12 47, camilla.
loenborg-jensen@regionh.dk

Bjarke Tveterås Tind
Konsulent i Center for
Regional Udvikling
tlf: 20 59 96 97, bjarke.
tveteraas.tind@regionh.dk

Forventede effekter

- I perioden 2016-2017 er der i gangsat 500 klimatilpasningsprojekter i hovedstadsregionen
- Eksporten af danske løsninger for klimatilpasning er steget med 25 procent i perioden 2016-2017
- Bedre fremkommelighed som følge af reduktion af regnvand på indfaldsvejene
- Klimatilpasning løses som en fælles opgave og ud fra en fælles forståelse på tværs af aktørerne

Nøgletal

6 mia.

Skybruddet over København 2. juli 2011 kostede cirka 6 milliarder kr. i skader

10 mia.

Investeringer til klimasikring af hovedstadsregionen forventes at løbe op i 10-20 milliarder kr. over de næste 20-30 år

85 mio.

Stormen Bodil i 2013 kostede cirka 85 millioner kroner i direkte skader alene på Sjællands nordkyst. I 2014 havde de nordsjællandske kystkommuner en omsætning relateret til turisme på 3 milliarder kr. og en nedslidning af kysten vil påvirke turismeøkonomien negativt

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Fredensborg / Gribskov / Høje-Taastrup / Frederiksberg / Gladsaxe / København
Derudover: Region Hovedstaden / vandselskaber / KLIKOVAND / Regnvandsforum / Gate 21 / CLEAN / Vandibyer / DTU / Teknologisk Institut / Copenhagen Solutions Lab / øvrige vidensinstitutioner / virksomheder, fonde og interesseorganisationer

Kreativ vækst

Dansk design, arkitektur og mode er kendt i hele verden, og computerspil, film- og tv-produktion udgør kæmpe eksportsuccesser og er en vigtig del af regionens brand. Michelin-restauranter og store events har også sat regionen på det gastronomiske verdenskort, og antallet af turister i Copenhagen vokser med 7 procent om året. De kreative erhverv er desuden afgørende for, at Greater Copenhagen gentagne gange toppe de internationale lister som et af verdens mest attraktive steder i verden at bo og leve. Kreativ vækst og øget turisme kommer dog ikke af sig selv. Derfor skal indsatsen styrkes på tværs af regionen i et samspil mellem kommuner og erhvervene – til gavn for jobskabelsen og borgernes livskvalitet.

Sådan sætter vi handling bag ordene

Kommercialisering, professionalisering og internationalisering af de kreative erhverv

Virksomhederne i de kreative erhverv lever af gode ideer, men de har vanskeligt ved at omsætte ideerne til produkter og løsninger, der kan skabe vækst og arbejdspladser. Som ét af de fælles fyrtårnsprojekter har kommuner og Region Hovedstaden derfor aftalt en fælles indsats for, at der bliver lavet værktøjer og rammer for de kreative, som kan øge kommercialisering og professionalisering ude i erhvervet. Se beskrivelsen på side 18.

Internationale kultur- og sportsevents

Region Hovedstaden investerer 10 millioner kr. om året i 2015 til 2019 i at tiltrække store, internationale kultur- og sportsevents. Når internationale events afholdes i regionen, skaber det vækst i turismeerhvervet og relaterede erhverv, brander Greater Copenhagen og gør regionen til et mere attraktivt sted at bo.

Flere turister til regionen

For at skabe vækst og beskæftigelse i turismeerhvervet og relaterede brancher afsætter Region Hovedstaden årligt omkring 35 millioner kr. til regionens turismeaktør, Wonderful Copenhagen, der har til opgave at udvikle turismeindsatsen inden for regionens styrkepositioner: krydstogt- og kongresturisme, storby- og kulturturisme samt nye vækstmarkeder.

Hvert år rejser 100 millioner kinesiske turister ud af Kina. Det gør Kina til verdens største udrejsemarked. Derfor har kommuner og Region Hovedstaden aftalt en fælles indsats for at tiltrække flere kinesiske turister, som ét af de fælles fyrtårnsprojekter. Se beskrivelsen på side 17.

Jobs og branding gennem internationale film- og TV-serier

Gennem investeringer på 7 millioner kr. i Copenhagen Film Fund har Region Hovedstaden fra 2013 til 2015 medvirket til at skabe en værditilvækst i Danmark for 30-55 millioner kr. og 70-100 danske arbejdspladser om året. Region Hovedstaden vil skabe yderligere vækst på området ved at videreudvikle mulighederne for at tiltrække flere og større internationale produktioner til regionen.

Fyrtårnsprojekt

Flere kinesiske turister til regionen

Projektet skal sikre, at Greater Copenhagen senest i 2025 er i top 10 over de mest attraktive regioner i Europa for kinesiske turister. Destinationer verden over ser en stigende gæstestrøm fra Kina og konkurrencen om de kinesiske turister er i dag global og intens. Der er behov for at forbedre hovedstadsregionens position i konkurrencen, og derfor samarbejder Region Hovedstaden, kommuner, turismeaktører samt øvrige relevante aktører i Greater Copenhagen om at yde en ambitiøs og målrettet indsats for at sikre fortsat vækst i kinesiske overnatninger og en styrket europæisk markedsandel på det kinesiske rejsemarked. Det skal blandt andet ske gennem et bedre modtageapparat og bedre service.

Elementer i initiativet

- Greater Copenhagen skal sættes på det kinesiske verdenskort gennem ambitiøse digitale kampagner på Kinas førende online platforme og sociale medier
- Der skal udvikles og samles produktpakker på tværs af metropolregionen, så de matcher markedets efterspørgsel og har en stærkere appel til det kinesiske marked
- Modtagelsen og relationen til kinesiske gæster og samarbejdspartnere skal styrkes. Der skal leveres "Kina-klar" servicekurser for Greater Copenhagen's serviceaktører, der suppleres med målrettede online servicekurser, information og rådgivning
- Der skal udvikles nye direkte inter-kontinentale flyruter og vigtige forbindelsesruter til København og Danmark

Initiativet bygger videre på

- Initiativet er en geografisk og indholdsmæssig udvidelse af det eksisterende Chinavia-projekt, der er forankret i Wonderful Copenhagen og medfinansieres af Vækstforum Hovedstaden
- Initiativet har stærke synergier til ruteudviklingsindsatsen i regi af Global Connected, samt til indsatsen i regi af den nationale kompetenceudviklingsindsats inden for turisme

Kontakt

Carsten Krabbe
Enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 60 25 59 02
carsten.krabbe@regionh.dk

Signe Jungersted
Chef i Wonderful
Copenhagen
tlf: 23 38 30 61
sij@woco.dk

Forventede effekter

- 100.000 unikke besøg på projektets digitale platforme i 2016-2017
- Eksponeringer af historier til kinesiske forbrugere på det sociale medie Sina Weibo: 1,3 millioner i 2015; 1,5 millioner i 2016; 2 millioner i 2017
- Øget andel af kinesiske turister, der opholder sig i Danmark mere end én overnatning
- 80 procent af partnere, der deltager i kulturtræningskurser og kinaklar-rådgivning, skal være meget tilfredse med forløbene

Nøgletal

92%

I 2014 stod hovedstadsregionen for 92 procent af samtlige kinesiske overnatninger i Danmark

52%

Kinesiske besøgendes bruger i gennemsnit 1.762 kr. i døgnet. Og i 2013 stod kinesiske besøgende for 52,5 procent af al tax free shopping i Danmark

107 mio.

Kina er verdens største udrejsemarked med 107 mio. udrejser i 2014

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: København / Helsingør
Derudover: Region Hovedstaden og Wonderful Copenhagen

Fyrtårnsprojekt

Kommercialisering af de kreative erhverv

Projektet skal få kreative virksomheder med vækstpotentiale og vækstambitioner ind i varige vækstforløb, der øger eksport og skaber flere jobs. Vækstlaget blandt de kreative virksomheder har behov for øget fokus på innovation, produktudvikling og tiltrækning af risikovillig kapital. Og potentialet for kommercialisering og internationalisering skal udnyttes bedre. Derfor går Region Hovedstaden sammen med kommuner, erhvervsliv og relevante organisationer om en målrettet og koordineret indsats, der skal kommercialisere inden for erhvervsområderne interaktive digitale medier, design og fødevarer.

Elementer i initiativet

- Videreudvikling af klyngesekretariat inden for interaktive digitale medier, som skal arbejde med forretningsudvikling, private investeringer og internationalisering
- Videreudvikling af Masteruddannelse i spil og interaktive produktioner
- Design Society skal forankres som kreativ erhvervsklynge for design og mode
- Udvikling af markedsmodningsforløb for mindre design- og modevirksomheder med vækstpotentiale og gennemførelse af matchmaking mellem mindre design- og modevirksomheder og investorer
- Konkretisering af hvordan vækstpotentialet inden for fødevarerområdet kan udnyttes

Initiativet bygger videre på

- Inden for erhvervsområdet for interaktive digitale medier videreudvikles og samles klyngeinitiativet Interactive Denmark og computerspiluddannelsen EUCROMA
- Inden for erhvervsområdet design samles og udvikles dele af de aktiviteter, der finder sted i Danish Fashion Institute, INDEX: Design to Improve Life og Dansk Design Center

Kontakt

Carsten Krabbe
Enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 60 25 59 02
carsten.krabbe@regionh.dk

Kenneth Kay Jensen
Konsulent i Center for
Regional Udvikling
tlf: 20 56 12 59
kekj@regionh.dk

Forventede effekter

- Der skabes 2000 nye jobs inden for de interaktive digitale medier i Danmark i 2015-2018. Heraf vil cirka 1700 jobs blive skabt i Greater Copenhagen
- Designvirksomheder der deltager i aktiviteter i Design Society øger omsætningen med mindst 15 procentpoint eller øger beskæftigelsen med mindst 10 procentpoint
- Design Society skal gennem sine aktiviteter bidrage til at øge den private værditilvækst med 500 millioner kr. i perioden 2015-2017

Nøgletal

50%

Det globale marked for interaktive produkter er i dag 1,7 milliarder kr. og forventes at stige med 50 procent i de kommende tre år

24 mia.

I 2014 steg eksporten af modetøj i Danmark med 9 procent. Således blev der i 2014 eksporteret for 24 milliarder kr. - det højeste niveau nogensinde i branchen

64%

64 procent af alle danske spiludviklervirksomheder er lokaliseret i hovedstadsregionen

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Egedal / Furesø / Gribskov / Halsnæs / Ishøj / København / Vallensbæk
Derudover: Region Hovedstaden / Interactive Denmark / EUCROMA / Design Society / Danish Fashion Institute / INDEX: Design to Improve Life / Dansk Design Center / Væksthus Hovedstadsregionen / Erhvervsstyrelsen / Innovationsnetværket Livsstil - Bolig & Beklædning / andre offentlige og private aktører

Smart vækst

Hele verden står over for en voldsom urbanisering, hvor flere og flere vil bo i metropoler og storbyer. Det stiller betydelige krav til den offentlige infrastruktur i byen og nødvendiggør, at moderne teknologi bruges til at indrette byerne bedre. For eksempel intelligent elforsyning, smarte trafiksystemer og affaldsbeholdere, der får energi fra solceller og kommunikerer om, hvornår de skal tømmes.

Danmark er et af de mest digitaliserede lande i verden. Samtidig har Greater Copenhagen med mange års innovativ byudvikling gode forudsætninger for at blive et af verdens førende udviklingscentre for intelligente og smarte byer. Forudsætningen er en sammenhængende datainfrastruktur i hovedstadsregionen i tæt samarbejde med kommuner og øvrige aktører.

Sådan sætter vi handling bag ordene

Copenhagen wifi og styrket regional bredbånds- og mobildækning

Kommuner og Region Hovedstaden har aftalt, at Copenhagen wifi og styrket regional bredbånds- og mobildækning er ét af de fælles fyrtårnsprojekter. Målet er at udvikle bedre servicetilbud til borgere og besøgende. Se beskrivelsen på næste side.

Smart udnyttelse af data

Kommuner og Region Hovedstaden har aftalt, at udviklingen af en fælles data-hub er ét af de fælles fyrtårnsprojekter. Målet er at udvikle en fælles data-hub og kompetencecentre, der skal fremme anvendelsen af data og intelligente byløsninger i Greater Copenhagen, blandt andet på trafik og energiområdet. Se beskrivelsen på side 21.

Sammenhængende digitale systemer

Region Hovedstaden er gået sammen med aktører i hele Greater Copenhagen om at udvikle muligheder for at teste og demonstrere intelligente teknologier med globalt vækstpotentiale. Blandt andet projektet Lighting Metropolis, som skal udvikle smarte løsninger til belysning i eksempelvis skoler, parker og hospitaler. Ved at gøre den samlede region til et levende laboratorium for lys, skal samarbejdet positionere Greater Copenhagen internationalt inden for intelligent belysning, som er et globalt vækstområde.

Deleøkonomi som vækstdriver inden for den smarte vækst

Region Hovedstaden har i samarbejde med blandt andet Arriva lanceret et delebilsprojekt, hvor 400 elbiler integreres i den kollektive trafik og gør det mere attraktivt at fravælge egen bil. Regionen vil desuden arbejde for at udvikle flere løsninger, som kan øge mobiliteten, sænke CO₂-udledningen og skabe øget vækst inden for deleøkonomien.

Små og mellemstore virksomheder skal drage fordel af digitalisering og automatisering

Region Hovedstaden støtter det nationale vækstprogram for små og mellemstore produktionsvirksomheder, hvor 500 produktionsvirksomheder skal realisere deres vækstpotentiale gennem blandt andet automatisering, digitalisering og ressourceeffektiv produktion. Desuden støtter Region Hovedstaden projektet Smart innovation, hvor forskere skal hjælpe små og mellemstore virksomheder blandt andet med at udnytte data til at udvikle nye produkter, services og forretningsgange.

Fyrtårnsprojekt

Copenhagen wifi og tidssvarende mobil og bredbåndsdækning

Projektet skal etablere et mere sammenhængende wifi-net og en tidssvarende mobil- og bredbåndsdækning i regionen, hvor der i dag er områder med mindre god forbindelse og dækning. Et wifi-net kan styrke mulighederne for at udvikle bedre servicetilbud til borgere, virksomheder og turister samt løse samfundsudfordringer baseret på intelligent teknologi. Desuden etableres en tidssvarende mobil- og bredbåndsdækning i hele Greater Copenhagen, som gør det attraktivt at besøge, drive virksomhed og bosætte sig i regionen. Initiativet gennemføres i samarbejde med andre offentlige myndigheder, virksomheder og vidensinstitutioner.

Elementer i initiativet

- Samarbejde om at udvikle, udbrede og markedsføre en fælles wifi-løsning i Greater Copenhagen til borgere, turister og forretningsdrivende
- Udvikle og teste wifi-løsninger til blandt andet intelligente byløsninger samt undersøge aspekter vedrørende standarder, sikkerhed og beskyttelse af private oplysninger
- Samarbejde med staten, kommuner og teleselskaber om at kortlægge områder i Greater Copenhagen med mindre god mobil- og bredbåndsdækning samt udvikle og finde løsningsmodeller på udfordringerne i områderne, som er mere tidssvarende

Initiativet bygger videre på

- Vækstpartnerskabsaftalen for 2015 mellem regeringen og Vækstforum Hovedstaden og Vækstforum Sjælland om at fremme mobil- og bredbåndsdækningen, blandt andet gennem udvikling af offentlige-private partnerskaber
- DOLL Living Lab som udvikler og tester intelligente byløsninger baseret på kommunikation via wifi-net
- En konsulentundersøgelse i regi af Øresundskomiteen som afdækker erfaringer med etablering af wifi til brug for partnerne i Øresundsregionen

Kontakt

Pia Nielsen
Enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 51 27 46 64
pia.nielsen.06@regionh.dk

Henrik Aagaard Johanson
Chefkonsulent
tlf: 23 32 62 65
henrik.johanson@regionh.dk

Forventede effekter

- I 2020 er der etableret en mere sammenhængende wifi-løsning i Greater Copenhagen
- I 2020 har alle boliger og virksomheder i den danske del af Greater Copenhagen adgang til en god mobildækning og en bredbåndshastighed på mindst 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload
- Det er mere attraktivt at bo og drive virksomhed i Greater Copenhagen

Nøgletal

15 %

I 2014 havde 15 procent af alle boliger og virksomheder ikke adgang til en downloadhastighed på 100 Mbit/s

1 time

I dag tillader den eksisterende lovgivning kun gratis wifi-adgang til afgrænsede formål i én time om dagen

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Ballerup / Bornholm / Høje-Taastrup / København / Vallensbæk
Derudover: Region Hovedstaden / DTU / Københavns Universitet / Gate 21

Fyrtårnsprojekt

Udvikling af fælles data-hub

Projektet skal fremme anvendelsen af Big Data og intelligente byløsninger i Greater Copenhagen ved at etablere en fælles kommunal og regional data-hub samt et kompetencecenter for intelligente byløsninger. Greater Copenhagen har gode forudsætninger for at blive blandt verdens førende udviklingscenter for intelligente og smarte byer. For at realisere potentialet skal projektet blandt andet styrke opsamling og formidling af offentlig data samt koordinere udvikling og implementering af intelligente byløsninger i tæt samarbejde mellem kommuner, region, private virksomheder og vidensinstitutioner.

Elementer i initiativet

- På baggrund af en behovsanalyse etableres en fælles kommunal og regional data-hub og kompetencecenter inden 2018
- Data hub'en formidler offentlige data til forskning, offentlig og kommerciel anvendelse samt demonstrerer og understøtter fælles projekter blandt kommuner, forskningsinstitutioner og virksomheder
- Udvikling af fælles regionalt og kommunalt charter for håndtering af offentlige data inden for intelligente byløsninger

Initiativet bygger videre på

- Den fælles data-markedsplads, som udvikles i partnerskab mellem Region Hovedstaden, Københavns Kommune, CLEAN og Hitachi, OpenData.dk og eksisterende livinglabs
- Grunddataprogrammet fra 2012 aftalt mellem regeringen, KL og Danske Regioner, som løber frem til 2016
- Invest in Denmark's igangværende analyse af potentialer og muligheder for intelligente byløsninger i Danmark i partnerskab med blandt andet Region Hovedstaden og Københavns Kommune

Kontakt

Pia Nielsen
Enhedschef i Center for
Regional Udvikling
tlf: 51 27 46 64
pia.nielsen.06@regionh.dk

Henrik Aagaard Johanson
Chefkonsulent
tlf: 23 32 62 65
henrik.johanson@regionh.dk

Forventede effekter

- Andelen af virksomheder som anvender data og udnytter digitaliseringens fordele stiger med mindst 10 procent årligt
- Mere end halvdelen af kommunerne i regionen har implementeret mindst én smart city løsning indenfor for eksempel mobilitet, energi og belysning
- Styrkede kompetencer inden for data og intelligente byløsninger
- Øget tiltrækning af internationale virksomheder og investeringer

Nøgletal

5-6%

Virksomheder, der baserer sig på data fra for eksempel sensorer, offentlige datasæt og sociale medier, klarer sig generelt 5-6 procent bedre målt på indtjening end andre virksomheder

40%

Big Data løsninger havde et marked på knap 125 milliarder kr. i 2010 og forventes at vokse med 40 procent årligt

Deltagende parter

Indtil videre følgende kommuner: Albertslund (Gate 21) / Egedal / Fredensborg / Frederiksberg / Frederikssund / Furesø / Gentofte / Høje-Taastrup / København / Vallensbæk

Derudover: Region Hovedstaden / CLEAN / Hitachi / DTU / Københavns Universitet

Sammen skaber vi resultater

I indsatsen for at sikre høj vækst og livskvalitet i Greater Copenhagen, må vi samarbejde om fælles politiske målsætninger. Derfor inviterer Region Hovedstaden staten, andre regioner, kommuner, virksomheder, videninstitutioner og organisationer til at indgå i stærke partnerskaber, så vi i fællesskab kan sætte handling bag ordene i strategien. I første omgang implementeres strategien gennem denne handlingsplan.

Læs mere om den regionale vækst- og udviklingsstrategi og udmøntningen på www.regionh.dk

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Tlf. 38 66 50 00
regionh@regionh.dk
www.regionh.dk

**Region
Hovedstaden**

Vækstforum
Hovedstaden

